

Vejledning om skolepatruljers oprettelse, placering og funktion

---

Oprettelse, side 1

Placering og færdselsmæssige foranstaltninger, side 2

Skolepatruljesystemet, side 2

Skolepatruljeinstruktøren, side 3

Udvælgelse af elever til skolepatruljen, side 3

Uddannelse, side 3

Udstyr, side 4

Funktion, side 4

Forsikringsforhold, side 5

Oprettelse

I henhold til færdselslovens § 3, stk. 3, påhviler det politi og vejmyndigheder efter samråd med skolerne at træffe foranstaltninger til at beskytte børnene mod farerne fra den kørende trafik på deres vej til og fra skolen.

Såvel kommunalbestyrelsen og den enkelte skoleleder som det stedlige politi kan tage initiativet til oprettelse af en skolepatrulje. Den endelige beslutning om oprettelse af en skolepatrulje træffes af kommunalbestyrelsen for kommunale skolers vedkommende og vejmyndighederne for de frie grundskolers vedkommende efter samråd med skolens ledelse, bestyrelse og politiet. De nærmere retningslinjer for den praktiske udførelse fastlægges efter forhandling med politiet.

Ved oprettelse af en skolepatrulje har hhv. politi, vejbestyrelse og skole følgende ansvarsområder:

1. Politiet skal i samarbejde med vejbestyrelsen besigtige de stedlige forhold, og de nødvendige færdselstekniske foranstaltninger klarlægges.
2. Vejbestyrelsen forestår opsætning af de fornødne vejtekniske foranstaltninger.
3. Skolens leder kan udpege en skolepatruljeinstruktør (normalt skolens færdselskontaktlærer), der fremadrettet er kontaktperson til det videre samarbejde med politiet om skolepatruljens virke.

Placering og færdsels- tekniske foranstaltninger

A 22

Z 93

Der er stor forskel på de trafikale forhold omkring skolerne landet over. Ved overgangsstederne til skolen er der ofte foretaget trafiksaneringer i form af bump, hævet kørebane, indsnævring af kørebanen, lege- og opholdsveje, stilleveje og lignende for at dæmpe hastigheden. Det er med til at gøre skolepatruljemedlemmernes arbejdssted mere sikkert.

Skolepatruljen arbejder inden for et særligt begrænset område tæt på skolen, der kan være afmærket med advarselstavle A 22 "børn" suppleret med en undertavle med teksten "Skole" samt to gule blinksignal Z 93. Dette skal være tændt, når skolepatruljen arbejder.

Bemærkning til eksisterende¹ skolepatruljer : Jf. BEK 802 § 66 stk. 3 skal advarselstavlen fra 1. januar 2022 være suppleret med undertavlen "Skole" og dermed erstatte den nuværende "skolepatruljen arbejder".

Skolepatrulje- systemet

Skolepatruljesystemet består i, at nogle ældre og dertil egnede elever påtager sig at lede skolens elever sikkert over hovedfærdselsåreerne i nærheden af skolen og i det hele taget at medvirke til en fornuftig færden i skolens nærhed.

Ordningen forudsætter, at de farer og risici, som trafikforholdene det pågældende sted frembyder for eleverne, i videst omfang er søgt afhjulpet ved etablering af færdselstekniske anlæg, således at skolepatruljens opgave primært er at sikre, at de øvrige elever på korrekt måde gør brug af disse anlæg jf. LBK nr. 1055 af 9. november 2012 § 3 stk. 3.

Rådet for Sikker Trafik yder skolerne og politiet rådgivning i forbindelse med oprettelse og vedligeholdelse af en skolepatrulje.

¹"eksisterende" knytter sig i denne kontekst til det konkrete sted, hvor skolepatruljen står patrulje og ikke selve skolen som institution

---

Skolepatruljeinstruktøren

Skolens leder skal udpege en af skolens lærere eller en af skolens øvrige faste personale, der i forhold til kompetencer og ressourcer er egnet til opgaven som patruljeinstruktør. Vedkommende skal have kendskab til trafikforholdene ved det enkelte skolepatruljested og til politiets synspunkter vedrørende skolepatruljens virke disse steder. Skolepatruljeinstruktøren skal i samarbejde med politiet fastlægge ordningens daglige funktioner samt forestå instruktionen af skolepatruljemedlemmer. Endvidere indebærer opgaven et tilsyn med skolepatruljernes daglige arbejde og vedligeholdelse af kontakten med politiet.

Skolepatruljeinstruktøren skal have kendskab til undervisningsmaterialer og udstyr samt kendskab til regler og vejledninger forbundet med skolepatruljens virke.

Udvælgelse af elever til skolepatruljen

Ved udvælgelsen bør der vælges elever fra 6. klassetrin og opefter, idet børn normalt først fra denne alder har opnået en generel trafikikker adfærd. Af hensyn til kontinuiteten i arbejdet bør skolepatruljen normalt bestå af elever fra to klassetrin. Skolepatruljeinstruktøren skal sikre sig forældrenes accept og vurdere, om denne accept skal være skriftlig.

At der kræves udtrykkelig forældreaccept skal ses på baggrund af, at skolepatruljearbejdet ikke er en del af undervisningen. Oprettelse af skolepatruljer er en skolerelateret ordning, som ikke indgår som en af de aktiviteter, som skolens leder selvstændigt kan tage beslutning om gennemførelsen af. Som følge heraf kan skolens leder ikke ensidigt pålægge en elev at deltage i skolepatruljearbejdet.

Uddannelse

Skolepatruljeeleverne skal uddannes til at varetage funktionerne på det enkelte skolepatruljested. Ud fra politiets synspunkter om det enkelte skolepatruljested forestår skolepatruljeinstruktøren den grundlæggende uddannelse. Der skal uddannes i såvel generel færdselsteori, patruljeførerrollen, færdselsteori målrettet den type vej/kryds skolepatruljen agerer ved samt praktiske øvelser i trafikken. Uddannelsen afsluttes med en afsluttende praktisk prøve under tilsyn af politiet.

Når uddannelse og prøve er afsluttet udleveres et diplom og et ID-kort til hver enkelt skolepatruljeelev.

Det fremgår af ID-kortet, at der er sket godkendelse fra politiets side. Dette kort er altså underskrevet af skolepatruljeinstruktøren og er elevens dokumentation, for at vedkommende er godkendt som skolepatruljemedlem. Når eleven har afsluttet sin tid i skolepatruljen, kan vedkommende få udstedt et bevis på sin deltagelse.

Rådet for Sikker Trafik stiller gratis undervisningsmaterialer, ID-kort, beviser, og vejledning til rådighed.

Udstyr

Jf. LBK 1072 af 7. september 2010 samt Arbejdstilsynets Bekendtgørelse 1706 af 15. december 2010 omfatter det obligatoriske udstyr for enhver skolepatrulje i funktion en flourescerende gul vest med reflekterende hhv. skråtsiddende og dobbelt vandrette bånd. Hvis eleven virker helt eller delvist på kørebanen, skal eleven også anvende håndskilt (slikkepind), forsynet med gult refleksmateriale med en diameter på 17 cm. I regn eller usigtbart vejr, og i øvrigt når forholdene taler herfor, kan der bæres gult flourescerende regnslag med reflekterende hhv. skråtsiddende og dobbelt vandrette bånd eller gul flourescerende kasket.

En skolepatruljes udseende bør være ens overalt i landet. Af samme grund samt af sikkerhedsmæssige årsager må udstyret ikke forsynes med yderligere tekst eller tryk af nogen art og må kun bruges i forbindelse med skolepatruljearbejdet. Skolepatruljens veste og regnslag skal være sikkerhedstestet og -godkendt og mærket med standarden EN 471 kl. 2. Det reflekterende materiale på håndskiltene skal som minimum opfylde kravene i standarden **EN 13 356**.

Rådet for Sikker Trafik forhandler udstyr til skolepatruljen, der opfylder ovenstående betingelser samt er påført skolepatruljens logo. Ved at bruge dette udstyr sikres det, at skolepatruljen har et ensartet, genkendeligt udseende for trafikanterne og at kravene til sikkerhed, synlighed og kvalitet er opfyldt.

Skolepatruljens instruktør skal ligeledes under sit virke være iført gul flourescerende refleksvest, som er godkendt efter gældende standarder.

Funktion

Skolepatruljen må kun udøve sit virke over for skolens elever og har ikke hjemmel til at standse eller på anden måde at regulere den øvrige trafik

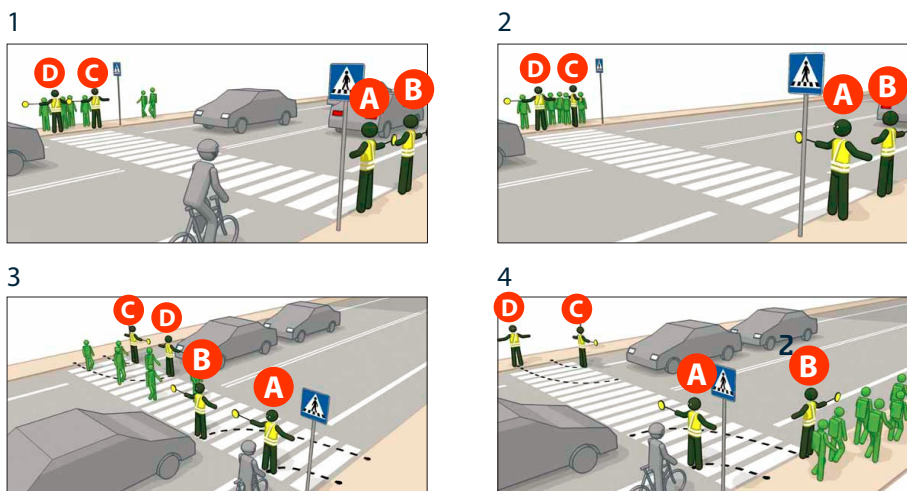
En skolepatrulje må altså kun dirigere skolens elever. I forhold til trafikken er skolepatruljens rolle tilbageholdende og må udelukkende appellere til trafikken om at standse, så det bliver muligt at sende ventende elever over vejen. Trafikanterne skal i henhold til Færdselslovens § 3 stk. 2 vise særligt hensyn over for skolepatruljer.

Skolepatruljens arbejdssted er fortrinsvis fodgængerfeltet, hvis det findes inden for rimelig afstand fra skolen. Der kan også være skolepatrulje ved en lysreguleret overgang. Specielt i kryds, som er lysreguleret, kan det være svært for skolens yngste elever at overskue trafikken.

Mange små elever er meget optaget af det, de har lært: At rødt lys betyder at de skal vente, og grønt lys betyder at de må gå. Men de glemmer, at der f.eks. også er grønt for de svingende biler, som kan overse barnet. Derfor står skolepatruljen også i lysregulerede kryds for at sikre, at elever ikke overses af fx svingende bilister.

Udgangspunktet for skolepatruljens arbejde er på fortovet eller ved vej-kanten. Så længe eleverne skal vente, spærrer skolepatruljen for dem med armene. SP'erne tager armene ned, når der er grønt lys, eller de vurderer, at der er fri bane for de ventende elever. SP'erne skal da stå med fronten mod bilerne med håndskiltet i den arm, som vender ud mod midten af kørebanen. Armene skal strækkes så håndskiltets hoved er cirka i skulderhøjde.

Mange steder er trafikken omkring skolen meget tæt. Disse steder kan det være vanskeligt at få afviklet skoleelevernes overgang tilstrækkeligt sikkert ved, at skolepatruljen alene venter på fri bane. Det kan derfor være nødvendigt at skolepatruljen giver tegn til den kørende trafik om, at den gerne vil have lov til at sende de ventende elever over vejen.

Illustrationen viser skolepatruljemedlem A, B, C, D, hvor person A er udpeget som patruljefører.

På meget trafikerede steder er det fornuftigt at lade skolepatruljen bestå af flere SP'ere i hver side af vejen. Det kræver samarbejde: Alle i patruljen skal vide præcis, hvem der gør hvad. Det kan derfor være en fordel at udnævne en patruljefører (markeret som person A på illustrationen). Det er så denne patruljefører, som har det overordnede ansvar for kommunikationen tværs over vejen. Hvem der skal være patruljefører aftales inden, eleverne kommer til posten, og eleverne kan skiftes til at have det ansvar. Patruljeføreren bør udvælges blandt de ældste elever, der tidligere har fungeret som skolepatrulje.

Står skolepatruljen andre steder end i lysreguleret overgang, fodgængerfelt eller T-kryds, må SP'ere ikke træde ud på kørebanen som på ovenstående illustrationer. Skolepatruljen må i stedet forblive på fortovet eller i vejkanterne. Her er deres funktion at spærre for eleverne, mens de afventer fri bane, således at eleverne ikke kommer til at ud foran den kørende trafik. Når der er fri bane, lader SP'erne eleverne passere vejen. Når der igen kommer kørende trafik, spærres SP'erne atter for eleverne.

Forsikringsforhold

Under udførelse af deres patruljearbejde er skolepatruljerne omfattet af reglerne i arbejds-skadesikringsloven jf. §§ 2 og 5-7.

Denne vejledning erstatter Undervisningsministeriets vejledning nr. 183 af 10. november 1998 om skolepatruljers oprettelse og funktion.